
Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach adwokackich

Palestra 8/1(73), 75-77

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO **W SPRAWACH ADWOKACKICH**

I.

UCHWAŁA **SĄDU NAJWYŻSZEGO** **z dnia 19 lipca 1962 r.** **(VI KO 18/62)**

Sąd Najwyższy w sprawie Władysława S. oskarżonego z art. 241 k.k. po wysłuchaniu wniosku prokuratora, uchwalił przedstawioną przez Sąd Wojewódzki w Szczecinie do rozstrzygnięcia kwestię prawną wymagającą zasadniczej wykładni ustawy: „Czy aplikant adwokacki upoważniony przez patrona przed sądem powiatowym jest uprawniony do podpisania wniosku o uzasadnienie wyroku celem wywiedzenia ewentualnej rewizji, zgodnie z art. 337 k.p.k.?”

rozstrzygnąć, jak następuje:

„Aplikant adwokacki upoważniony przez patrona przed sądem powiatowym jest uprawniony do podpisania wniosku o uzasadnienie wyroku celem wywiedzenia ewentualnej rewizji, zgodnie z art. 337 k.p.k.”

Uzasadnienie

W uchwale z dnia 2 marca 1961 r. VI KO 14/61 Sąd Najwyższy w sprawie uprawnień aplikanta adwokackiego w procesie karnym wyjaśnił, że „nie może on (...) przedsięwziąć takich czynności procesowych, które świadczyłyby o faktycznym prowadzeniu przezeń sprawy. Do czynności tego rodzaju należy niewątpliwie wniesienie aktu oskarżenia oraz zaskarżenie orzeczeń, tj. wszczęcie postępowania w pierwszej lub drugiej instancji. W związku z tym wyrażenia »zastępowania adwokata w sądach« nie można

tłumaczyć rozszerzająco i należy uznać, że chodzi tu jedynie o udział w czynnościach dokonywanych przez sąd, czyli tych, które są przedsiębrane w sądach w tej lub innej fazie postępowania, jakie toczy się już w I lub II instancji”.

Przytoczony fragment uchwały Sądu Najwyższego wyjaśnia również zagadnienie przedstawione w sprawie niniejszej.

Czynność sporządzania na piśmie uzasadnienia wyroku na wniosek strony wymieniona jest w księdze VII k.p.k. zatytułowanej: „Postępowanie przed sądem pierwszej instancji”, a nie w księdze VIII zatytułowanej: „Środki odwoławcze”. Taka systematyka k.p.k. jest konsekwencją przyjęcia, że zarówno wniosek strony o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku, jak i dokonanie tej czynności przez sąd nie jest obecnie zbieżne z dawnym pojęciem zapowiedzenia rewizji, chociaż może faktycznie tę rolę spełniać. Czy tak jest rzeczywiście, można stwierdzić dopiero *ex post*, a mianowicie wtedy, kiedy strona założył rewizję. W tym wypadku jednak o wszczęciu postępowania w sądzie drugiej instancji decyduje nie pierwotny wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku, lecz fakt założenia rewizji.

Jeżeli zatem w fazie postępowania w sądzie pierwszej instancji, objętej nazwą „wyrokowanie”, aplikant adwokacki — przez złożenie wniosku na piśmie o uzasadnienie wyroku — spowoduje czynność sądu, która zarówno sama, jak i jej skutki prawne kończą się w tej samej instancji, to takiemu pismu procesowemu wspomnianego aplikanta nie można odmówić znaczenia procesowego.

2.

UCHWAŁA
SĄDU NAJWYŻSZEGO
z dnia 29 listopada 1962 r.
(VI KO 53/62)

Sąd Najwyższy w sprawie Zbigniewa M. oskarżonego z art. 204 k.k., po wysłuchaniu wniosku prokuratora, na podstawie art. 390 § 1 k.p.k.

uchwalił przedstawione przez Sąd Wojewódzki dla m. Łodzi postanowieniem z dnia 26 lipca 1962 r. kwestie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy:

„1. a) Czy według art. 87 k.p.k. ogólne pełnomocnictwo udzielone wyraźnie obrońcy do prowadzenia sprawy we wszystkich instancjach traci moc prawną z chwilą uprawomocnienia się wyroku?

b) Czy obrońca z wyboru lub z urzędu po prawomocności wyroku, w razie zgłoszenia wniosku np. o wznowienie postępowania, wydania wyroku łącznego, prośby o łaskę czy zatarcie skazania, musi też wykazać się przed sądem pełnomocnictwem uprawniającym go do przedsięwzięcia dalszej czynności?

c) Czy pełnomocnictwo ogólne udzielone w sprawie, w której zapadł wyrok prawomocny, upoważnia obrońcę do przedsięwzięcia czynności wymienionych w punkcie b)?

d) Czy w wypadku gdy pełnomocnictwo ogólne, o którym mowa w punkcie a), nie traci mocy prawnej, sąd zobowiązany jest do zawiadomienia obrońcy o terminach rozpraw i doręczenia obrońcy pism sądowych (art. 254 k.p.k.) w sprawie?

2. Jeżeli w sprawach będących przedmiotem wyroku łącznego występuje więcej niż jeden obrońca, to czy sąd zobowiązany jest do przedsięwzięcia czynności opisanych wyżej w stosunku do wszystkich obrońców, czy też w tym wypadku obowiązuje norma art. 76 § 2 k.p.k.?

3. Czy w postępowaniu rewizyjnym od wyroku sądu rewizyjnego orzekającego w wyroku łącznym o karze łącznej wymierza się opłatę sądową na zasadzie art. 15, 17 i 18 w związku z art. 12 ust. 2, czy też na zasadzie art. 15, 17 i 18 w związku z art. 9 dekretu o opłatach sądowych?”

rozstrzygnąć, jak następuje:

„1. Obrońca przedstawiający pełnomocnictwo, które nie zawiera stosownego wyraźnego ograniczenia, jest uprawniony do przedsięwzięcia na rzecz oskarżonego wszelkich czynności przed sądem w danej sprawie, nie wyłączając faz postępowania po uprawomocnieniu się wyroku. Czynnością w tej samej sprawie jest działanie obrońcy w postępowaniu dotyczącym wyroku łącznego, chociażby obrońca brał wcześniej udział w jednej tylko ze spraw, w których zapadły łączne wyroki. Po uprawomocnieniu się wyroku sąd zawiadamia obrońcę o terminach tych swoich czynności, które wymagają zawiadomienia o nich oskarżonego, oraz doręcza obrońcy odpowiednie pisma sądowe.

2. Jeżeli w sprawach, w których ma zapadć wyrok łączny, oskarżony miał kilku obrońców, zawiadomienia te i doręczenia urzeczywistnia sąd do rąk tych obrońców. Jeżeli jest ich więcej aniżeli trzech, sąd wezwie oskarżonego do wskazania w stosownym, zakreślonym przez siebie terminie, którzy z nich mają spełnić funkcje obrończe w postępowaniu dotyczącym wyroku łącznego. Gdy obrońcy ci byli wyznaczeni z urzędu, prezes sądu wyda stosowne zarządzenie co do osoby takiego obrońcy w tym postępowaniu.

3. W wyroku sądu rewizyjnego w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego nie pobiera się opłaty sądowej od skazanego”.

Uzasadnienie

Na zasadzie udzielonego przez oskarżonego pełnomocnictwa upoważniającego obrońcę do prowadzenia sprawy we wszystkich instancjach — jeśli nie zawiera ono wyraźnego ograniczenia — funkcje obrony formalnej powinny trwać do chwili, gdy zadanie obrońcy będzie w całości wypełnione. Obowiązek ten nie ogranicza się do poszczególnej instancji. Użycie przez ustawodawcę słów w art. 87 k.p.k.: „we wszystkich instancjach” — oznacza wszystkie stadia sprawy, w których aktualne są czynności obrońcy w zakresie wypełnienia postawionych mu zadań. Nawet po uprawomocnieniu się wyroku nie ustają te czynności. Na zasadzie udzielonego mu pełnomocnictwa (przy zawiązaniu stosunku) obrońca może składać wnioski o wznowienie postępowania, występować w postępowaniu wznowionym, wnosić o orzeczenie kary łącznej, złożyć wniosek o przywrócenie praw i zatarcie skazania itp.

W związku z powyższym, żeby obrońca miał możliwość wypełnienia swoich zadań, sąd obowiązany jest w myśl art. 87 i 254 k.p.k. wysłać stosowne zawiadomienie obrońcy, wykazanemu w aktach spraw będących przedmiotem wyroku łącznego, zwłaszcza wtedy, gdy oskarżony przebywa w więzieniu poza siedzibą sądu mającego orzekać w jego sprawie.

Jeżeli zaś w sprawach będących przedmiotem wyroku łącznego występuje więcej niż jeden obrońca posia-

dający prawa obrończe wyraźnie w pełnomocnictwie nie ograniczone, to sąd powinien przedsięwziąć te czynności w stosunku do wszystkich obrońców, tzn. zawiadomić o terminach swoich czynności, które wymagają zawiadomienia o nich oskarżonego, oraz doręczyć pisma sądowe.

Jeżeli jednak liczba obrońców przewyższa ustawową dopuszczalną liczbę (art. 76 § 2 k.p.k.), sąd powinien wezwać oskarżonego do wskazania w stosownym terminie, którzy z tych obrońców mają spełnić rolę w postępowaniu dotyczącym wyroku łącznego. W wypadku gdy w poszczególnych sprawach występowało kilku obrońców z urzędu, prezes sądu (art. 80 k.p.k.) wyznaczy, który z nich ma działać we wspomnianym postępowaniu, albo też wyznaczy nowego obrońcę.

Uchwała z dnia 28 czerwca 1962 r. VI KO 59/61 wyjaśnia, że podstawą do wymierzenia opłaty jest wyrok orzekający o winie i karze (art. 8 dekretu z dnia 23 stycznia 1947 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych). Natomiast — stosownie do tej uchwały — odmienna jest sytuacja z wyrokiem łącznym, który nie dotykając zagadnienia winy, rozstrzyga jedynie kwestię sposobu połączenia kar w myśl art. 35 k.k. na zasadach wyrażonych w art. 31—34 k.k. Obowiązuje tu jedynie przepis art. 12 pkt 2 cytowanego dekretu, wymagający zsumowania opłat poprzednio wymierzonych. Jeżeli więc sąd rewizyjny orzeka w sprawie o wydanie wyroku łącznego, to opłaty sądowej nie pobiera się od skazanego.

KRONIKA

Z ŻYCIA IZB ADWOKACKICH

Izba warszawska

Sesje egzaminacyjne. Rada Adwokacka w Warszawie zorganizowała w październiku i listopadzie br. dwie sesje egzaminacyjne dla kandydatów na